

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 6 ft — kr.
 Félévre 3 „ — „
 Negyedévre . . . 1 „ 50 „
 Egy óra — „ 50 „
 Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 (Nádosy-féle ház)
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:
PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény inté-
 zendő.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl.
 Előfizetések elfogadtnak még
 valamennyi könyvkereske-
 désben.

Egyes számok kaphatók:

Weldinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér), Böhm Manó (fő-utca) papir- és könyvkereskedéséből

Zengeráj és színház.

(H.) Sajnos, hogy már így magyaro-
 san írjuk ki azt az importált fogalmat és
 elnevezést, a német kultúra e kiváló viv-
 mányát, mely immár inficziálta a mi spe-
 cziális magyar kedélyvilágunkat s innen-
 onnan teljesen a „mienk“ lesz ez is, mint
 sok más német portéka. A nagy német,
 de mondjuk helyesebben: a nagy bécsi
 műveltség annyira fejlődött, hogy szinpad-
 jaiból apró pódiumokat fiadzott s ezeken
 terjeszti a közművelődést ékes zongoraszó
 kíséretében; hogy pedig missiójának is
 is megfeleljen, idegen földre is letelepíti
 weaneri jargonu kóklerjeit és neki vetkőzött
 művésznőit. S hogy Pécs méltó komája
 legyen a vele együtt sokszor s tán méltán
 emlegetett Bécsnek — melyben több a
 zengeráj, mint a színház — hát Pécs is
 keblére öleli ezt a füstött képü félmeztelen
 dámát, s Pécsnek is több már a zengerájja,
 mint a színháza, lévén zengerájja kettő is,
 színháza pedig — egy sem.

Nem szándékozom az erkölcsbíró hang-
 ján kihurrogatni azt a zengeráj-művészetet,
 a mig azt kenyérkeresetnek kell elismer-
 nem. A féreg is élni akar, ha már a vilá-
 gon van. Csak az a különbség a hasonlat-
 ban, hogy a féreg a teremtő erő által is
 féregnek alkottatott; hanem az ember már
 sok mindenféle miatt alacsonyodott le fé-
 reggé. Az a baj hát, hogy a féreg-ember
 úgy él meg, ahogy tud s nem úgy, ahogy
 élnie kellene. Az emberiségnek egy bizony-
 talan hányada szeret könnyen élni, mert
 nincs meg benne a képesség arra, hogy
 magasabb kötelességteljesítésre határozza

magát. Ez születési, vérbeli hiba, melyről
 az abban szenvedő alig tehet; ő egyszerű
 játékszere a vér szeszélyének. Csakhogy
 ez a hiba bünné válik a világrend ellené-
 ben azért, hogy az erkölcsileg hibás em-
 bernek korlátot nem szab maga az erkölcsi
 világ. Az államok csak fiskális érdekekre
 pazarolják figyelmüket s az erkölcsök me-
 zeje parlag, melyen már ugyancsak a fe-
 jünk fölé nőtt a burján. Ez általános lazulás
 az erkölcsökben még nagy galibát fog csi-
 nálni a tisztelt magasabb politikusok száma-
 dásában, s nem kis ijedelmükre veszik észre
 azt az ő szemükben hajdan „semmi“-t,
 amint nagyhatalomná fejlődött.

És ezt az erkölcs-lazulást hihetetlen
 gyorsasággal segíti elő a zengeráj, melyet
 most kenyérkeresetnek kell deklarálnunk.
 A kormányoknak eszük ágában sincs a
 kenyérkeresetnek ezt a módját alapos kor-
 látok közé szorítani. Ha már kenyérkereset
 — mert ők emelték erre a fényes polczra
 — hát legyen az legalább tisztességes, —
 a tisztességtelen kenyérkeresetből úgy is
 elég van már. Zengeráj és tisztességes?
 A mai fölfogás szerint furcsán hangzik.
 Pedig e kettő nincs egymástól olyan távol.
 Azzá lehet tenni, igaz, hogy eleintén egy
 zökkenéssel, de a zökkenésen túl már si-
 mább lenne az út. A legszigorubb rend-
 szabályok, melyek kihassanak ne csak a
 daltársulatokra, hanem az ellenőrző rendőri
 közegekre, megtompítanak azt a már ki-
 csapongó szabadosságot, banalitást, mely
 a café chantant-ok levegőjét büzhödté teszi.
 Az engedélyeknek rendellenesség esetén
 azonnal való megvonása, folytonos rendőri
 fölügyelet, birságolás — elvenné szertelen

kedvét a zengerájok delhölgyeinek s óva-
 tosságra kényszeritené a daltársulatok igaz-
 gatóit. Az előadandó darabok irányának
 rendeletileg való körvonalozása, az ügyne-
 vezett „zsáner“ megszabása a műsor er-
 kölcstelen szellemét megjavítaná. E rendelet
 betartásához kellene kötni az engedély
 megadását is.

Vagy megalkuszik e rendszabályokkal
 a café chantant-ok művész-gárdája és pub-
 likuma, vagy elpusztul a föld színéről ez a
 burján — s nem vesz vele semmit sem
 a világ.

Ez azonban a kormányok dolga. A
 mi speciális helyi dolgunk más. Ha a kor-
 mány nem törődik azzal, hogy mivé törpül
 az ország műveltsége, hát törődünk mi
 magunk a magunkéval. Hat éve már, hogy
 színház nélkül szükölködünk. Hat év előtt
 nem élt itt meg semmiféle német kultur-
 missionárius, alias: zenger. Hat év óta
 azonban évről évre állandó szerencsénk
 van hozzájuk. Minek a jele ez? Annak,
 hogy az ilyen pódium-művészek is jobban
 tudják, mint a mi polgármesterünk, hogy
 mit tesz az: a közönséget színház nélkül
 hagyni. Tudják azt, hogy ez a közönség,
 a magasabb, tisztább szellemi élvezet hiá-
 nyában, kényszerüségéből elfogadja a silá-
 nyat is, mert valami „ilyesfélét“ megkíván
 a lelke, s ha nincs tiszta, termett jó bor,
 mely egészségére válik, hát beveszi a pan-
 csoltat is, melyről pedig tudja, hogy a
 szervezetét öli.

Az a nyári harmadfél havi szinköri
 élet korántsem pótolja a nélkülözött téli
 színházbajarást; a közönségnek igazán csak
 a legelszántabb része tud amabban élvez-

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

A kis árva.

— Irta Nagy Sándor. —

Sötét van még, a kora hajnal szürkülete.
 A távolban homályosan vehetők csak ki a szét-
 lebbenő ködfosztlányok, a Mecsekhegység lán-
 czolata fölött pedig lassan kezd derengeni a
 hajnalpir; a városban még mély esend honol,
 csak imitt-amott kezd némely kémény a gyér
 füstöt szítani, s csak a félreesőbb utcákban
 ballag egy korán kelt munkásember. A sziget
 külváros felé vezető országút bal oldalán, félig
 elrejtve az előtte lombozó akáczfák koronái ál-
 tal, egy nagy épület áll, neki támaszkodva egy
 kápolna alaku régi építménynek, melynek udvari
 oldalán egy kis harangtorony emelkedik föl a
 magasba, tornyán egy félholddal, melyből győ-
 ztesen emelkedik ki a keresztény hit kettős ke-
 resztje.

E csendes nagy ház az árvaház, a torony
 pedig a törőktorony, melynek tetőzettrácsozatáról

hajdan a muzulmán kiáltotta le az éjjelt, most pe-
 dig az árvákat és irgalmas nénikéket hívja imára
 a torony kis harangja.

A szomszédházak udvarán végig hangzik a
 kakasok kukorikolása, a láthatár világosabb lett;
 négy óra van. Lassan, ünnepiességgel szólamlík
 meg a kis harang, s csakhamar ébrednek az
 árvaház sajnálatra méltó lakói. A sok kis fiu
 és leányka türgén öltözködik föl s hozza rendbe
 ágyát s kis szekrényét, mig minden szobában
 egy-két szürke nénike végzi a fölügyeletet. Nem
 sokára elkészülnek, szépen sorban kettessel,
 leányok és fiuk külön haladnak a kápolnába.
 Ott már megteltek a padok imádkozó nénikék-
 kel, s a gyermekesereg némán foglalja el a
 helyét. A kis orgona lélekemelő hangjai töltik
 be a kápolnát és lassan kezd el a kis énekkar
 a zenét szent énekekkel kíséni, mialatt a sok kis
 árva, elhagyott sziv az Isten jóságában bizva
 nyugodtan dobog és bámul föl a magasba, hon-
 né Isten fiának szenvedő arca tekint alá, mintha
 vigaszt és reményt intene e sok kis elhagyott
 virágszálnak. A hajnali mise végeztével vissza-
 mennek szobáikba, és jó étvágygyal költik el
 reggeli levestüket, aztán pedig kimennek az ud-

varra, hogy az iskola kezdetéig vig játékkal
 töltsék el az időt.

Mig kint játszanak a gyermekek, addig
 fűt az első emelet egy félreeső kis szobájában
 egy kis beteg szenved. Hat, hét éves kis leányka,
 hosszú szőke hajjal és angyali arccsal; a be-
 tegségtől kiszáradt hófehér arczon ott virulnak
 már a temető fehér rózsái és beesett kékes szem-
 türegeiből, mint két kis árva ibolya, szeliden
 tekintgetnek kék szemei; kis karjai fáradtan
 csüngnek alá, mig mellén egy kis fekete feszül-
 let fekszik.

Az ágy mellett egy irgalmas testvér ül,
 kezében egy kis üveggel, melyből időnként né-
 hány cseppet ad a beteg árvácskának.

Az udvarból fölhallatszik a vidám gyer-
 mekesereg pajzánkodása és a leeresztett ablak-
 redőkön keresztül behatolnak a melegítő nap-
 sugarak.

Az árva arczán szomorú mosoly játszado-
 zik, kis kebléből mély sóhaj száll el és sürtű
 szempilláin fényes könnyesepp ragyog egy pilla-
 natig, miguem alágurul a párna ránczai közé.

— Kedves testvér — szól a kis beteg —
 nyillnak még a rózsák?

zetet találni. A tél van arra leginkább hivatva, hogy szellemi élvezetekkel lássa el a közönséget, akkor kívánja meg azt a lélek is, mely akkor fogékonyabb is — az emberi szellem csodálatos sajátsága folytán — a szellemi élvezet iránt. A tavasz, a nyár: a test üdülését hozza meg a tél: a lélekét. De hát tessék üdülni a léleknek a café chantant-ban, mely nálunk lefoglalta a telet s a színművészetet kiszorította a nyárra.

Ha meg akarunk szabadulni a zengerájoktól; ha nem akarjuk azt, hogy a közönség izlése, erkölce az aljasságok felé hajoljon; ha nem akarjuk azt, hogy ifjúságunk — mely úgy is annyira ingatag alapon áll erkölcs dolgában, melynek ügyis annyiféle alkalom kínálkozik a testi és lelki romlottság útvesztőjébe való tévelyedésre — magába szívja a fertőző levegőt s így nyilvánosan, hivatalos rendőri engedély mellett utálja meg a nőben az embert, rombolja le önmaga az annyira szükséges idealizmusát, a tiszta érzelmek szent oltárát, s legyen blazirttá, hogy kikaczagjon mindent, a mi nemes és egyedül azt találja superbnek, mikor az a részeg némben — ez is kormányengedély mellett — a billiárdasztalon a kankánt rugdossa; ha mindezt nem akarjuk s az ezen állapot felé való közeledéstől — volt annyi lelkünk még, hogy megijedtünk: úgy építsük föl azt a rendes színházat minél előbb!

Az az új színház ott a főutcában, az lesz a tilalomfája a zengerájoknak, s az a nap, a melyen ez az új színház megnyílik, lesz az a hajnalhasadás, mely elűzi ezeket a rossz szellemeket.

A magyar fegyvergyár — mint a Bud. Corr. illetékes oldalról értesül — a magyar honvédelmi miniszteriumnak, valamint a közös hadügyminiszteriumnak bemutatott 20—20 fegyvermintával minden tekintetben megfelelő, kitűnő fegyvereket szállított. A beható vizsgálat, mely mind a 40 fegyverrel együtt történt, kimutatta, hogy az új ismétlődő fegyverek egyes alkalmatosságai egy minőség, mint precizió tekintetében teljesen megfelelőek, tehát egymással akadálytalanul cserélhetők; számos löpróba kimutatta, hogy az anyag, bár valamivel keményebb acél, mint a steyeri gyárból való fegyvereké, kifogástalan és hogy a gyár most már kétségtelenül meg tud felelni föladatainak. Miután azonban a bemutatott fegyverek még a régi irányítóval bírnak, csak

azon fegyverek lesznek mintafegyverektől elfogadva, melyeket ezentúl fog beszállítani új irányítóval. A gyár most már meg fogja kezdeni szerződés szerinti időben a honvédség számára szállítandó, valamint a közös hadsereg számára is szállítandó tartalékfegyverek gyártását.

HIREK.

— **(Novemberi égi háboru.)** Nem csak itt lent, hanem ott a felhők között is fölfordult világ van. Téli hideget nyári meleg vált föl; emezt megint őszi borongás, esőzés; majd meg őszi szokatlan felhőgomolyodás támad az égboltozaton s arra riadunk föl, hogy — villámlott, s ha ezt el nem akartuk hinni érzelmeinknek, hát ott terem a villám hites tanuja, a dörgés, mely hosszan bizonykodik, hogy csakugyan villámlott. Történt pedig ez az utóbb említett furcsaság csütörtökön estefelé, amikor nyári eső utáni langymeleg időben ugyancsak villogott s dörgött az ég; majd távolra húzódott a villámosság terhelte felhő s egész éjjel — mint meleg nyári éjszakákon — sürten sziporkázott hallható dörgés nélkül, a kistűtött felhő-bateria a végtelen messzeségben. Tegnap d. u. megint ismétlődött a villámlás és dörgés. — Sásdról is villámlást jelentenek nekünk. Ott meg éppen csendes égháboru volt jégesővel, a villám pedig két ízben le is ütött. Az idő most is szokatlanul langyos, a minek részben örülnek a gazdák, mert az elvetett „élet“ iránt kelt biztató reményeket, másrészt azonban attól tartanak, hogy ez a novemberi nyár a tavasznál boszulja meg magát, mely alighanem nagy fagyokkal fog beköszönteni.

— **(A miniszter köszönete.)** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter: gróf Apponyi Sándor nagybirtokosnak, ki az egyházmegyénkhez tartozó Lengyel községben az általa létesített kisedővő-intézet javára 2000 frt értékű épületrészt engedett át, s az óvónőnek lakáson és évi 300 frtnyi fizetésen kívül teljes ellátást, a gyermekeknek pedig általános díjmentességet biztosított, ezen nagylelkű áldozatkészségeiért elismerő köszönetét nyilvánította.

— **(A föld alá temetve.)** Folyó hó 25-én délután 1 és 2 óra között az Ágoston-utca egyik házában, a hol a munkások követ fejtettek, két kis gyermek játszott a parton. Ebéd után lévén, a semmi bajt nem sejtő szülők még bent voltak a szobában, mialatt a gyermekek gondatlanul ugráltak egyik partról a másikra. Egyszerre azonban az esőzések folytán meglazult part leszakadt s a rajta álló 9 éves fiút maga alá temette. A másik gyermek erre azonnal beszaladt a szobába és sirva pa-

naszolta el a szülőknek a kis Józsika balesetét. A kétségbeesett szülők jajveszékelve szaladtak ki az udvarra s azonnal hozzá láttak az ásatáshoz, de kis gyermeköknek már csak a mozdatlan hulláját tudták kiásni.

— **(Barbi Alice.)** kinek hangversenye nálunk december 7-én lesz, szerdán Budapesten énekelt, még pedig a vigadónak nagy termében, mert roppant közönség kiszorult a kisebbik teremből. A közönség ezuttal is el volt ragadtatva — mint az „Egyetértés“ írja — „gyönyörűen zengő belcanto-ja, pianóinak lehelletszerű finomsága, előkelően mérsékelt páthosza, hangjának csodálatos hajlékonysága és az érzésnek és mély fölfogásnak ama poetikus zománca által, melylyel minden dalát megaranyozza.“ Az énekszámok között zongorázó Wurm Maryt, ki állandó kísérője a művésznőnek, szintén disszerűtlen említik a fővárosi lapok. Előkelő, finom művésznőnek bizonyult, ki a dalokat is művészi mérséklettel kísérte.

— **(Női munkát értékesítő egyesület)** van alakulóban a fővárosban. A praktikus célú egyesület a magyar tisztviselők országos egyesülete kezdeményezte, s az a célja, hogy a budapesti művelt osztályhoz tartozó nők kézimunkáját értékesítse. E célra munkaközvetítő irodát foglalkoztatni, mely a mellékkeresetre szorult, de házalni nem akaró nőknek munkát szerez, kézimunkáikat értékesíti, azokra esetleg előlegeket ad és művelt szegény nőknek másolni, fordítani, rajzolni való megrendeléseket szerez. Mindezt esetleg titoktartás mellett. Ime egy életrevaló eszme, melyet a mi nőegyletünk is megvalósíthatna. Úgy tudjuk, hogy helylyel közzel a pécsi nőegylet is segít ilyenformán egyes jobb házból való, de munkáért házról házra járni restellő szegény nőknél; de ez kevés ahhoz a nagy számarányhoz képest, a mily nagy számban vannak Pécsen az olyan hajdan jobb módúak, most elszegényedettek és munkára szoruló nők. A nőegylet természetesen eddig csak azokat láthatta el munkával, kik hozzá fordultak s ezeket is csak a szintén véletlenül hozzá forduló munkát adókhöz ajánlhatták; de ha erre rendszeres osztályt állítanának föl, mely propagandát is csinálna a munkaközvetítésnek, úgy valóban nagy áldása lenne a nőegylet nemcsak a földhöz ragadt szegényeknek, hanem a műveltebb osztály szegényeinek is — a legigazibb szegényeknek.

— **(A népvándorlási üst),** melyről — mint azt megírtuk — Wosinszky Mór apari plébános értekezett a régészeti társulat legutóbbi ülésén, Tolnamegyében Högyész és Regöly községek között, a kaposvölgy tőzégében került fölszínre. A lelet igen becses és szinte unikumot képez a népvándorlás korabeli régiségek között. Egy bronz, vagy vörös színe után ítélve valószínűleg rézből öntött 16 kilogram súlyú nagy üst ez, melynek alakja fölfordított méhkashoz hasonlít. Pereméből két nagy

— Igen, édes Ilonkám, — felel halkán a testvér.

— Látom én még a kert virágait egyszer?

— Hogyne, édes gyermekem. A jó Isten majd megsegít és meggyógyulsz.

— Nem, nem! — sutogja a kis beteg. — Itt bent igen, igen fáj.

És a kis árva sovány kezecskéje oda mutat a keblére, míg ajkai egyszerre hörgő köhögésre csücsörödnek. Az irgalmas testvér föléje hajol, fölemeli vánkosait és elsimitja a kis beteg homlokából az odatódult szőke fürtöket. A gyermek szemei becsukódnak, kezei görcsösen szorítják a kis feszületet és kis keble fájdalmasan emelkedik; az árva szenvedése fájdalmas nyögésben nyilvánul és az ápoló testvér durva posztóruhájával kitöröl valamit szemeiből ami igen, igen jó szívre vall.

A nap végig futotta az égboltozatot, pihe-nőre tér és az alkony közelg. A betegszoba sötétségét csak a kis éjjeli mécs oszlatja szét, mely halvány sugarait a kis árva beteg ágyára veti. Még mindig ott ül a jó testvér és ápolja a halállal küzdő kis gyermeket.

Abeteg elcsendesült, csak halk vonaglása mutatja, mily nehezen hagyja el a kis testet a lélek. Az irgalmas testvér az ágy lábához térdel és összekulcsolt kezekkel imádkozik az árváért. A kis beteg mindig csendesebb lesz, lélekzete mindig rövidebb és halkabb lesz, míg végre elcsendesül egészen.

Az ablak alatt, az akáczfák lombjai közt egy kis madár kezd csicseregni vigan és hangosan, mignem kis zenéjét elnémitja a török torony kis lélekharangja, mely estimára hívja a hívőket.

A betegszobában csend van, — a halál csendje. Az ágyban a kis árvaleány átszellemült arczeval, ágya előtt pedig ott térdel a szürkenénike és imádkozik, mialatt a távolban elhangzanak a kis harang egyforma ütemei.

* * *
Ismét pihenni tér a fényes napkorong, késő délután van, a kis árva halálát követő délután.

Az árvaház mögött elterülő nagy kert végében egy kis épület van, melynek belseje egy tágas szobából áll. E kis ház a közkórház halottas kamrája, az árvák és szegények utolsó

állomása, honnét elszállítják a lakókat ki a temető egyik félreeső zugába; hol nyugodtan lehet pihenni; hol már nem fáj szemmi semmi... hova nem hat el a gyarló világ zajongása; a hol nem vérzenek a sorstól ütött sebek és az álmot nem követi ébredés.

E halottas kamra egyik oldala fekete szővettel van bevonva, melynek közepét egy himézett nagy fehér kereszt foglalja el.

Szemben az ajtóval ravatal van fölállítva, melyen a kis árva pihen.

Mint egy letört, elharvadt rózsabimbó az útfélen, itt fekszik e kis teremtes az egyszerű díszszel ellátott emelvényen, melynek alján kis asztalon a feszület és a szentelt vízmedence áll.

Hasonló magasságban a fejravattal két nagy gyertyatartó lángoló viaszgyertyát lobogtat.

A ravatal jobb és bal oldalán két irgalmas testvér térdel, halk imát rebegve a kis halottért.

A virágos fonalakkal átszőtt csipke szemfűdő hullámozva fűdi be a ravatalt és jól engedni látni a holttestet. A kis szőke fürtös fej egy párnán pihen, két kezecskéje pedig mellén

fül emelkedik ki s feneké 12 cm. magas és 8 cm. átmérőjű kerek talpon nyugszik. Egész magassága 52 cm., de ebből 62 cm. a pereméből kiemelkedő fülekre esik. Átmérője 33 cm. s a mi a legérdekesebb, patinája tele van szebbnél szebb növénylenyomatokkal.

— **(Rejtélyes holttest.)** Tegnap délelőtt jelentést tettek a rendőrségnél, hogy a tettyei kőbányában egy ismeretlen férfi holttestére bukkantak. A jelentés után Tolnay dr. orvos és Trixler rendőrbiztos nyomban a helyszínre siettek s a holttestről jegyzőkönyvet vettek föl s a városházára, aztán a kórházmalottas házába szállították. A vizsgálat folyamán kintunt, hogy az a hulla Horváth Lajos lakatos holtteste, ki tegnapelőtt azzal távozott hazulról, hogy a szőlőbe megy, de onnan aztán nem tért vissza. A boncolás ma fog megtörténni, mely ki fogja deríteni vajjon öngyilkosság folytán vagy erőszakos halállal mult ki.

— **(A magyar kormány iparügyi költségvetése)** az 1892. évre már télmillióra emelkedett. A költségeloirányzat kimutatása szerint a mágoesi állami agyagipariskola 1892. évi költségeloirányzata 2900 frtot tesz ki.

— **(Új képesítéshez kötött iparágak.)** A kereskedelmi miniszter a takács, fazekas, szita és rosta készítő ipart a képesítés igazolásához kötött mesterségek közé sorolta és elrendelte, hogy az ipartörvények a képesítés igazolására vonatkozó rendelkezései ezen iparágakra is mindenben alkalmaztassanak, mivel ezen iparágak kézműves természetüknel fogva rendszerint csak hosszabb gyakorlás útján sajátíthatók el.

— **(A magyar vörös-kereszt egyelet)** 1892. évi január hó elején az Erzsébet-kórházban új betegápolónői tanfolyamot nyit. Az üresedésben levő 11 helyre pályázhat minden kifogástalan erkölcsű nő 21—40 életév között. A folyamodványhoz melléklendő: keresztlevél illetőleg anyakönyvi kivonat; ha az illető kiskorú vagy férjzett, beleegyezése a férjnek, szülőknek vagy gyámnak; erkölcsi bizonyítvány; biteles bizonyítvány arról, hogy magyarul és esetleg németül beszélni, írni, olvasni tud és kellő fölfogási képességgel bír; hatósági bizonyítvány, a folyamodó családi viszonyairól és foglalkozásáról; egészségi és himlőoltási bizonyítvány. A kérvények akár közvetlen, akár a főkegyletek útján a vörös-kereszt egyelet igazgatóságához (Budapest, IV. koronaherceg-utca 2. szám) legkésőbb folyó évi december hó 20-ig intézendők, a hol a közelebbi föltételek is megtudhatók.

— **(A mohácsi kath. legényegylet)** tisztikara, — mint Mohácsról írják — így alakult meg: Toldy József világi elnök, Seregly László titkár, Toldy Ignác pénztáros, Stollár Ferenc ellenőr. A püspök egyházi elnökké Dobos Henrik mohácsi segédlelkészt ne-

keresztbe van fektetve. A hófehér arcz mosolyogni látszik s a kibútt kis ajkak mögött előragyog egy sor gyöngyfog.

A szürke nénikék imája oly halk, hogy a szobában halotti esend uralkodik. Az utczáról kocsizörej és zavaros hangok hatolnak idáig, megjött a halottas kocsis. A szertartás végeztével fölteszik a halottat a kocsi, mely mögé sorakoznak az árvaház kis lakosai.

Nem szomorúak, üde arczaikról és szemek csillogásából a vig életkedv sugárzik; hisz még nem tudják mily boldogság az itt hagyhatni e küzdelmekből telt világot, föleserélni egy boldog, földöntúli létért, hol Isten közelléte üdvöt ad.

A kocsis megindul, a kis árvák a halotti dalt kezdik énekelni; lassan és mélabúsan hatolnak föl a hangok a magasba s az útszéli kertek egyikében a fák lombjai közül egy kis fülemile kezdi a dalt énekével kísérni, míg a menet elhalad a távolban és az énekkar elhangzik.

Egyszerre a magasból lecsap egy nagy vérese, éles karmai elkapják a kis fülemilét és akkor már csak egy ijedt kis csiripelés halatszik.

Ilyen az élet!

vezte ki. Az egyelet védőjeivé választottak Trixler Károly főszolgabíró, Német Lipót ügyvéd és Margitai Péter ügyvéd a „M. és V.” szerkesztője.

— **(Grünhut emléke.)** Az egy évvel ezelőtt oly korán elhunyt Grünhut Ignác ügyvédnek, az izr. hitközség alelnökének kegyeletes emlékét szépen fogja megörökíteni az izr. hitközség. Mint a „F. Z.” írja: a legutóbbi közgyűlésen Schwabach Zs. indítványára elhatározták, hogy Grünhut képét megfőstetik a hitközségi gyűlésterem számára.

— **(Az ifjuság testi nevelése)** érdekében a közoktatásügyi miniszter újabb rendeletet intézett a tankerületi főigazgatóságokhoz, a melyben rámutat arra, hogy a tornajátékokon és kirándulásokon kívül vannak még a testi nevelésnek olyan tényezői is, melyek szorosan véve az iskola körén kívül esnek és inkább a család föladatai körébe tartoznak. Mindazonáltal ezek csak az iskola buzdító és közvetítő támogatásával érvényesülnének kellőképp. Ilyen a korcsolyázás, mely nemcsak kellemes szórakozást nyújt, hanem a testi szervezetet is edzi. A közoktatásügyi miniszter ennél fogva — miután már a nőnevelő-intézetekhez hasonló rendeletet bocsátott ki — szükségesnek tartja, hogy a középiskolai ifjuság is az eddigieknel nagyobb mértékben gyakorolja a korcsolyázást. E végből fölhívja a tankerületi főigazgatóságokat, hogy utasítsák a középiskolák tanárait az ifjuságnak ez irányban való buzdítására, az igazgatók pedig, esetleg a városi hatósággal vagy egyletekkel érintkezve, adjanak alkalmat a tanulóknak arra, hogy a korcsolyázást gyakorolhassák.

— **(A szegzárdi kaszinó 50 éves jubileuma.)** 1841. év november hó 23-án alakult a szegzárdi kaszinó, mely most november 22 én ünnepelte emlékét diszközgyűléssel és társas vacsorával. 1841-ben Tolnamegye liberális vezérei a megyeháza tanácskozó termében adtak helyet az alakuló gyűlésre s most ugyanott tartotta jubilaris közgyűlését. Akkor 92 taggal s 5 frt tagdíj fizetéssel alakult a társaskör Gindy Antal elnöklete alatt s a teljes egyenlőség elvének hangoztatása mellett „a jó izlés, a művelt és deli magaviselet, a közműveltség előmozdítására” nagy lelkesítéssel szövetkeztek. Az alapítók közül ma csak Perczel Móricz él, a ki sürgönyben mentette ki távolmaradását. A diszközgyűlést Fördös Vilmos nyitotta meg s azon Tóth Ödön egyeleti tag és ügyvéd történeti visszapiantást olvasott föl az 50 évre. Élénken esetelte a 40 es évek felé beállt apatiát, mikor az egyelet működése megakadt s a mely időről a jegyzőkönyvek fehér lapjai legélénkebben beszélnek, 1858-ban Danzinger István elnöklete alatt ismét élénkebb, szabadabb lett a társasélet, a mikor az egyelet működése, tagjainak szaporodása is tömörebb. Ez időben indítványozta Bartal György Garay emlékszóbrának föllállítását, a mi a közel jövőben meg fog valósulni. Ez idő óta az egyelet létezése, fejlődése napjainkig allandó. A diszközgyűlésen igen sok nő is jelent meg. Este a kaszinó helyiségében társas vacsora volt.

— **(Királyi táblai tisztviselők.)** Mult számunkban egy szemtanu megírta, hogy a kir. tábla egyik hivatalosolgája magának a rendőrség előtt táblai tisztviselő czimet arrogált s e komikus jelenet elé, hogy a kontrasztot jobban föltüntesse a táblai tisztviselő és szolga között, kis entre fille t irt. Tudósítónk, — miután úgy értesült, hogy a táblai irnokok, kirkől őt véletlenül szó van, zokon vettek az ő megjegyzéseit — most annak kijelentésére kér föl, hogy ő a táblai tisztviselőket csak azért keverte e kis előljáró beszédbe, hogy a komikus ellentétet még jobban föltüntesse, mikor a szolga mellét verve követeli magának a „tisztviselő” czimet. Gonyolódni nem volt szándéka annál kevésbé, mert tudomása van arról, hogy a táblai irnokok rangosztály szerint magasabb osztályban vannak még a törvényszéki iroda-igazgatónál is, tehát a tisztviselő czim őket nagyon is jogosan megilleti.

— **(Hibaigazítás.)** Mult számunkban „Nyugalomba vonuló plébános” című beküldött ajdonságra vonatkozólag a hir beküldője utólag azt jegyzi meg, hogy ő ezt a kitélt „ő (t. i. Rang A.) szegény, nagyon szegény” nem az anyagiakra, hanem a nyugalomba vonuló olébános testi törődöttségére alkalmazta, mint az őz pap

saját szavait. Azt a kifejezést, hogy az „anyagiakban” csak a korrektor szúrta bele, mert hiányozván ott valami, csakis erre magyarázta a beküldő fönt említett szavait.

MŰVÉSZET IRODALOM.

Berki József költeményei.

(I. kötet. Dalok. Ára 1 frt. Kapható Pécsen Weidinger, Valentin és Engel könyvkereskedésében.)

Az „Eresz alatt fészkel a fecske” népdal szövegének szerzője, ki a hatvanas éveknél volt bõtermésű népdalköltője, most kötetten lépett a világ elé, egybefoglalván az eddig — de jobbára már az említett évek alatt — irt népdalait. Ezek közül nagyon sokat énekeltek hajdan, kevesebbet mostan — szerte az országban. Ez a kötet sem tesz ránk egyéb impresziót, mint hogy egy népdalgyűjteményt olvasunk, melyben a sok között átlag minden második kiválóan becses, néhány meg ha nem is ilyen, de kedves apróság, általában pedig valamennyi hangulatos, derült, s annyira gördülékeny, hogy önmagát kínálja a megzenésítésre. S ha nagyobb érdemét nem is adjuk meg Berkiének, azt az egyet el nem vitathatja tőle a legszigorubb nagyképtű, pápaszemes kritikus sem, — pedig már ilyen is nekirontott Berkiének — hogy ezzel a kötetten legalább bőséges anyagot adott a népdalok zeneköltőinek, kik innét tartalmasabb, formásabb népdalszöveget válogathatnak a megzenésítéshez, mint a milyenek már jó ideje rontják a magyar népdal tiszta levegőjét.

Például milyen ritmikus, dalolni való apróság ez itt:

Madár van a faágon,
Lepke van a virágon,
Csak én vagyok
Egyedül a világon!

Szöke kis lány — tavasz van,
Légy az én kis madaram,
Szállj ölembe:
Ketten legyünk, ne magam!

Erre a kis dalra — a ki ért a zenéhez, rögtön kiérzi belőle — legalább is tiz különféle népdalzenét lehet írni. Pedig ez még a legigénytelenebbek közül való.

A dalok egyszerűek, keresetlenek, talán néhol pongyolák is; de a szív dominál véges végig mindannyián s a szerelem csapongásának muzsikája kísér végig bennünket az elsőtől az utolsóig. Igaz, hogy kissé nagyon is sok van benne a szívből, kevesebb az észből, a mit pedig most oly előszeretettel affektálnak a mi poétáink, a kik már szintén pápaszemmel nézik a világot s írják a verseiket mint a kritikusok a tudós fejtegetéseiket, s az is igaz, hogy Berki nagyon sok ismétlésbe esik gondolatban is, külső formában is; de hát hiba-e az, ha valakinek olyan érzés van? hiba-e az, ha valaki ezeket az érzelmeket nem tudja magába fojtani s kicsap belőle önkéntelen, talán ismét ugyanazon a hangon, melyen már kitért belőle százszor és ezerszer.

Az már aztán más kérdés, hogy ki kell e nyomtatni minden dalt, a mit az ember egyszer megirt? Válogatás, szigorubb rostálás minden esetre nem ártott volna a kötetnek, melyben — igaz — nagyon sok az egyforma, majdnem stereotyp szóvirág, hasonlat, rim; s nagyon meglátszik, hogy a legkisebb természeti változás, esemény, kép — költésre készítette a népdalirót. Néhol elkezd egy képpel, egy hasonlattal, de mire a sor végére ér, az utolsó szó alkalmat ad neki valami pattogó rimalkotásra, s ennek kedvéért inkább cserben hagyja a képet, a hasonlatot, melynek pedig szoros összefüggésben kellene lennie a következő sorokkal — s énekel e helyett másról, a mi nem következik a hasonlatból s a mire az első sor megírásakor talán nem is gondolt. Ez a túlságos termékenység egyik hibája; de a melyet helyes öbiralattal gyökeresen ki lehet irtani.

De a legnagyobb hibája a kötetnek az, hogy — még csak most jelent meg. Ebbe a filozófó, politizáló, gyarkeményfűstös költő-világba bizony sehogy sem illik bele ez a kis csalóányos; de a mely megbecsülhetetlen kincsébányája lett volna a szabadságharcezi idők, s különösen a hatvanas évek népdalvilágának, a mikor a tiszta, a gyökeres, a zamatos népdalzenének olyan keresve kerestek épp oly tiszta, épp oly zamatos szöveget, hogy Petőfiék még az éppen

nem népdalra szánt ritmikus költeményeit, tehát nem is dalait használták föl népdalszövegül. Milyen jó szolgálatot tett volna akkor egy ilyen zamatos kötet a zeneköltőknek, de magának a népdalnak mint zenefajnak is, mely még több kincsesel gazdagíthatna volna zeneköltészetünket, ha ilyen megzenésítésre alkalmas népdalgyűjtemény lelkesítette volna őket a komponálásra.

Berki e kötetét most is jól használhatja a dalt szerető közönség, mert a Berki dalainak formai egyszerűségénél fogva e dalok közül bármely már meglévő népdalhoz válogathat ki szebbnél szebbeket szövegekben, a mik hatásában is jobban emelik a népdalzenét, mint holmi üres férczelmény. (H.)

TANÜGY.

— **Az iparos tanulók iskoláinak orsz. főügyelőségétől** az itteni ipariskolai bizottság elnöke a következő levelet kapta: Nagyságos Ur! Legközelebb Pécsen történt látogatásom alkalmával örömmel konstatáltam azon figyelmet és gondoskodást, melyet a város, valamint Nagyságod és az elnökök alatt álló bizottság az iparos tanonciskolákra fordít. Mődomban volt konstatálni azt is, hogy ennek folytán az oktatás egyes ágaiban megfelelő eredmény is mutatkozik. Figyelembe véve pedig azt, hogy Pécs városában az ipar, már ez ideig iskivaló előhaladásnak örvend, s hogy a város kedvező helyzeténél fogva még nagyobb jövőnek néz elébe, elkerülhetetlenül szükségesnek tartom, hogy a városi iparos tanonciskolákban a rajz tanítására különös gond fordítottassék. Főhívom tehát a t. bizottságot, sziveskedjék a rajzoktatásnak rendszeresen összeállított és osztályonként föltüntetett tanmenetét kidolgoztatni s hozzám átvizsgálás végett mielőbb beküldeni, hogy ennek alapján az oktatásban a rendszeresség, fokozatosság és egyöntetűség biztosítottassék. Kiváló tisztelettel Bernáth István s. k. — A bizottság f. hó 21-én tartott ülésében a tanácsületnek, melynek kifejtett buzgósága folytán volt a siker elérhető, elismerést szavazott meg, ezt az igazgatók útján tudtára is adta.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Halálra ítélt férjgyilkos asszony.

Ritka bűntudat tárgyalás esütörtökön a pécsi törvényszék, Szikszay János elnökölte alatt.

Folyó évi ápril 21-én Helyesfán Tóth Ferencet pinczéje gerendáján fölakasztva találta a Laszberg gr. vinczellérje; ki megrémülve, zajt ütött s legelőször Szutina Jánosnak mutatta meg a fölakasztott hullát, mire ez a helység birájához szaladt, aki rögtön két esküdtel a hely színére sietett s a hullát levéttetve, jegyzőkönyvet vett föl. A meghívott körorvos megvizsgálván a hullát, miután azon semmi különöset nem talált, kiállította az eltemetési engedélyt, a mire a temetés meg is történt. — De a faluban nemsokára különös hírek kezdtek keringeni s így kétség támadt egyesekben, hogy Tóth öngyilkossá lett, s azt rebesgették, hogy felesége Angyal Zsófi úgy fojtotta meg. A furfangos asszony erre, hogy ezeket elnémitsa, Benkő Gyula ügyvéd által vádat emelt a sz. lőrinczi járásbírósnál, rágalmas és becsület-sértés címén Tóth János és Tóth Mátyás mint a hírek terjesztői ellen. A járásbírósnak a vizsgálatot megindítván, Visy dr. törvényszéki- és Rameshoffer sz. lőrinczi járásorvost küldötte ki, akik a holttestet boncolás végett exhumáltatván, a megejtett boncolás után úgy nyilatkoztak, hogy Tóth Ferenc nem saját kezével oltotta ki életét, hanem hogy gyilkos erőszaknak áldozata. — A járásbírósnak rögtön elfogatta Angyal Zsófit és a meggyilkoltnak szolgáját Szutina Jánost. Angyal Zsófi a járásbírósnak előtt az egész tettet körülményesen bevallotta, a mely vallomását jegyzőkönyvbe vették, előtte háromszor fölolvasták, mit mind a háromszor aláírt. Ugyanazt vallotta Szutina János is. Vallomásuk a következő: Tóth Ferenc egy évvel és egy hónappal halála előtt fogadta Szutina Jánost szolgálatába, ki nemsokára Angyal Zsófiával szerelmi viszonyba keveredett. Az asszony meggyűlölte férjét iszákossága miatt s elhatározta, hogy elteszi láb alól. Ez régi terve volt neki, melynek véghezviteléhez csupán társat keresett, mi előbb

nem sikerült, míg a tapasztalatlan s a műveltség igen alacsony fokán álló Szutinát szerelmével be nem hálózta. Ennek boldogságot, szerelmet ígért és azt, hogy megosztja vele a féltelék jövedelmét, az által, hogy Szutina nála marad s együtt fognak élni. Április 21-én este mint rendesen kissé ittasan jött meg a kocsmából Tóth Ferenc. Pörlekedés támadt vacsorázás közben a házasfelek között, melynek vége az lett, hogy Angyal Zsófi kiszaladt férje elől az udvarra, Szutina pedig az istállóba ment s lefeküdt. Tóth Ferenc ezalatt mostohaanyjával s kilenc éves leányával a szobában maradt s a viszonyról beszélt, mely közte s felesége közt fönnáll, s beszédét, minthogy el volt keseredve, avval végezé, hogy előbb nejét s azután önmagát fogja elemészteni. Mikor anyjától elvált megjegyzé, hogy ha vele az éjjel valami történik, ezek után ne sirassák. Evvel kiment az istállóhoz s ott az ajtót zörgette, míg Szutina be nem eresztette. Szutinával folytatott beszéde ingerült volt, de a fiuban még mindig a jó szellem volt fölül: azért kérte Tóthot, hogy hagyja aludni. Tóth erre elhagyta az istállót s bement a szobába. Közvetlen utána pedig Angyal Zsófi ment be Szutinához s kérdezte tőle, hogy miért nem végezett vele, s hogy még jobban fölizgassa őt, gyávanak nevezte, hozzátevén, hogy ha még egyszer kijön ragadja meg. A várt alkalom nem soká késétt. Pár perc múlva újra kijött Tóth, a mit látván az asszony a már izgatott Szutinának oda sugta: „No most fogd meg!!” — Szutina ellenálása meg volt törve, engedett az ördögi fölszólításnak, torkon ragadta Tóthot, a földre nyomta s fojtogatni kezdte, mi közben Angyal Zsófi a falon függő kötőfékszárat levette s még börgő urának nyakába vetvén, közös erővel megfojtották. — Ekkor Szutina nem tudta, mit tegyen a holttesttel; de Angyal Zsófinál, a ravasz asszonynál, már készen volt a terv, ki volt itt számítva minden, a legkisebb részletig: s föltudta ő használni férjének ama többször tett nyilatkozatát, hogy öngyilkossá lesz. Azért is rögtön azt válaszolta: „Fölakasztjuk a pincze gerendájára, majd azt hiszik, hogy úgy emészttette el magát.” S ezt meg is tették. Közös erővel elvitték a hullát a negyven lépésnyire levő pinczéhez s ott fölakasztották az egyik gerendára. Hogy minden gyanút elkerüljön az asszony, még a papucsokat és a báránypőr süveget is oda vitte s a földre helyezte, mintha azok a haláltusa alatt estek volna le róla. Szutina ezalatt az istállóba tért, Angyal Zsófi pedig a szomszédba ment s ott tölté az éj hátralevő részét.

Ezt a tényállást tartalmazták a törvényszék előtt fekvő s a tárgyalás elején fölolvastott iratok. Ezeknek fölolvastása után az elnök Szutinához néhány kérdést intézett, melyekre ez őszintén s a járásbírósnak előtt tett vallomással megegyezőleg felelt. Angyal Zsófi ellenben úgy a hozzá intézett kérdéseknél, mint Szutina és a tanúk szembesítésénél konokul tagadott mindent, sőt a járásbírósnak tett beismerő vallomását is, mint kényszer és kínzás által kiereszkoltat visszavonta s a kizsárolás bebizonyítására karját mutatta, melyen a békák nyomai foltok alakjában még láthatók. Hanem azok a foltok aligha származhattak békóktól.

Tizenhatsz tanút hallgatott ki a bíróság, kik nagyjából Angyal Zsófi ellen vallottak, kettő pedig avval vádolta őt, hogy őket is föl-szólitotta férje meggyilkolására. Mind a tizenhatszot megeskették az ő szemé láttára s mégis mindvégig tagadott mindent.

Nagy alügyész egy óra és tiz perczig tartó vádbeszédet mondott, mely nagy hatást keltett. Az új alügyésznek ez volt a pécsi törvényszék előtt első nagyobb szabású beszéde, melylyel jeles tehetségnek, nagy képzettségnek és szép előadási képességnek adta fényes bizonyosságát. Mindenképpen megfogott a beszéd, bíráit, védőt, hallgatóságot — csak a kire ügyészülvén az egész beszéd súlya nehezedett, a kire az ügyész halálos ítéletet kért, az nem indult meg egyedül: Angyal Zsófi.

A vádló után Benkő sz. lőrinczi ügyvéd mondta el vádbeszédét, mely főképen azt igyekezett kimutatni, hogy Angyal Zsófi nem eshetik teljes beszámítás alá s így őt valamely tébolyda megfigyelő osztályába kell szállítani. Szutina védője Kerek dr. nagyjából hozzájárult az ügyész indítványához.

A törvényszék ezután visszavonult ítélethozatal végett, de késő estére járván az idő

másnap délelőtt 11 órára határozta az ítélet kihirdetését. Pénteken d. e. 11 órakor kihirdetett az ítélet, mely szerint a törvényszék **Angyal Zsófit gyilkosság vétsége miatt kötél általi halálra, Szutina Jánost pedig szándékos emberölés miatt, az az enyhítő körülmények számbavételével, tizenkét évi fegyházra** ítélte. Az ítélet szigorja sem tett nagy hatást az elvetemült asszonyra; a helyett megeredt a nyelve s kijelentette, hogy azért tagadott mindent, mert a törvényszéket félre akarta vezetni. Szutina hangos zokogásban tört ki.

VEGYESEK.

— **A nátha orvossága.** Manapság, mikor a változó időjárás mellett oly könnyen szereshetünk náthát, épen alkalmoszerűleg jön egy német gyógyszerész-közlöny orvosi tanácsa, mely a nátha ellen a következőket ajánlja: Vegyünk egy mély csészét, tegyük bele egy kávéskanálnyi porrá tört kámfort s az edényt töltsük meg forrásban levő vízzel; azután csináljunk egy papír kupot (vagy mint a kereskedésekben közönségesen nevezik: staniczlit), fűdjük be annak nyílásával az edényt és kupos részéből tépjünk le annyit, hogy a nyíláson orruk beférjen, a meleg kámforos vízgőzököt ily módon mintegy 10—15 perczig fel kell szívniunk orrunkba s ezt az eljárást minden 4—4 órában ismételni. Ezen egyszerű gyógymódnak nem képes még a legmakacsabb nátha sem ellent állani, sőt legtöbbször már a harmadik léleki zésnél elmulik. A ki nem hiszi próbálja meg.

— **A füst hasznosítása.** Angliában némű óta ama füst hasznosításával foglalkoznak, mely a gyárak és gőzmozdonyok kéményéből elillan. Egy angol társaság már ki is aknázza több gyár füstjét és olajat gyárt belőle, melyet arra használ, hogy a vasuti talpfákat telítik vele. Már csak egészségi szempontból is kívánatos lenne, hogy a gyárakból elillanó összes légnemű testeket ily módon alakítsák át a végből, hogy az iparos városok levegője megtisztítottassék.

— **Gyermekeink számára a legjobbat!** Ki nem akar törékeny játékszerket vásárolni, ki gyermekeinek játéka felett őrtülni akar, szóval, ki kedvesei számára a legjobbat akarja, annak a Richter F. Ad. és társa bécsi cég képes árjegyzékének áttekintését ajánlhatjuk. Különösen minden anyának kellene ezen árjegyzéket figyelemmel átolvasni a karácsonyi ajándék bevásárlása előtt annyival inkább, mert ezen könyvecske ingyen és bérmentesen megküldetik.

— **Kelety és Rothmann uraknak, Bécs.** Az ön Excelsior Patent szabászati készülékeért köszönetet mondok önnek és igen örvendek, hogy önnek tudomásul adhatom hogy a mértékével és szabás ezen készülékkel igen kitűnően sikerült Bécs, okt. 16. 1891. Tisztelettel Darvas Julia hatóságilag engedélyezett munka- és franczianyelv iskolája nők részére II. Kaiser Josefstrasse 23. sz.

CSARNOK.

Tövises az élet utja.

Elbeszélés, írta: Karay Anna.

(Folytatás.)

Éj volt, hideg őszi éj, a csillagok gyémántfénynyel lobogtak a sötétkék égen s metsző, hideg szél csapott sivitva lángoló arczomba, — minden csepp vérem reszketett.

Az első szobában néhány rokontól s ismerőstől könyezve zokogtak a szülők, — halálos csend lett, midőn engem láztól hevült arczozal, zilált hajjal megpillantottak a küszöbön.

— Kedves kis Charitásom! — szólt hozzám lépve s a mellékszobába vonva Cornelis anyja. — Tudom, hogy engedelem nélkül jöttél ide, gyere szívem, haza vezetlek. Nem neked való most e szomorú hely, beteg vagy, az izgalom, a sirás megárt, nem, nem mehetsz be hozzá. Menjünk lelkem haza.

Letérdeltem előtte, kimondhatatlan fájdalommal emeltem hozzá arczomat s alig tudtam rebegni:

— Ne, oh ne tüsszön el! Én jó leszek, csendes leszek.

Fuldokló zokogással szorított szívéhez és — bevezetett.

És én gyöngé, beteg testű kis teremtes birtam anyyi lelkierővel és megtartottam szavam. Azt a mérhetetlen, óriás kint, a mit éreztem kedves halottam mellett mind a szívem mélyébe zártam s bár virrasztottam éjjel nappal fölöttem, bár simogattam fejét órákig az ölemben, egy könyvet, egy jajszavat nem látott s hallott senki tőlem. Hiszen azt ígértem: jó leszek, csendes leszek. Tudtam, hogy vigyáznak reám s egy könyv, egy zokogó jalkiáltás elég, hogy ne bocsássanak a közelébe többé. Csendes maradtam, de éreztem, hogy óráról órára fogy erőm s midőn kikisérve a temetőbe, a keskeny koporsóra tompán dübörögve reá zuhant az első göröngy, — összefolyt előttem a világ, úgy éreztem, hogy repülök föl a magasba . . .

Pedig ha meg nem kapnak, repülök le hozzá a mélybe.

Nagyon beteg lettem, nem vettem be semmi gyógyszert, azt hittem: akkor hamarabb meghalok; de még nem értem a határköig. Fölépültem ismét. Mihelyt mehettem naponként kísértálmam a „mi birodalmunk“ helyett a temetőbe, míg végre néném s az orvos megállapították, hogy el kell hagynom e bús emléktű helyet s mihelyt utazhatom, Nizzába visznek.

Oh tudtam én, hogy nem üdülni, nem gyógyulni visznek, csak azt a sok könyvet irigylük a temetőben egy sirhalomtól.

Már bontogatták rügyeiket a fák, midőn utolszor voltam ott. Megálltam a még pusztasir előtt, melyet csak egy örökzöld borostyánfüzér futott körül, az én pünkösdi koszorúm — és szívemet végtelen fájdalmas érzés járta át.

Ébred a természet, ébred erdő, mező: oh miért aluszik olyan mélyen csak ő! A fa visszakapja elvesztett levelét, a rét elszáradt virágait; a vándormadarak a régi fészket: miért nem kapom vissza elvesztett kincsemet csupán csak én? Hiszen a hulló virágszirmokkal, sárga levelekkel hullott le ő is; a bucsúzó madarakkal repült el: miért nem jöhet elő a föld alól, mint a virág?

A temető olyan csendes volt, a levegő oly tiszta, megsuhantak a könnyű szellőben a leveletlen ágak s én újra hallám e csendes sóhajban az ő haldokló ajka szavát; „Ha mi egyszer lehullunk, ránk nem jön több tavasz ezen a földön.“

Rá borultam a kis keresztre, átöleltem és erőltlenül, bágyadtan pihent rajta fejem, — nem tudtam fölemelni többé. Másnap vittek haza.

Ébredt a természet, ébredt erdő, mező, — csak én fölöttem hullottak az ősz sárga levelei; megjöttek a fecskek a hosszú útról, — csak nekem kellett eljőnnöm onnét egy melegebb hazába, a hol azonban tavaszt nem talállok.

Ime megjöttem, itt vagyok édes jó Violám — és irom ezt az én érdektelen, de szomorú kis történetemet, melyből megtudhatod, hogy kis barátúdnak csakugyan tövises volt az élte útja.

— — — — —
— Igaz! — sóhajtottam föl szomorúan. — Szegény kis Charitás, szegény haldokló kis virágom! . . .

Fölnyitottam a másik könyvet.

(Folytatás köv.)

KÖZGAZDASÁG.

— **A pécsi sertéshizlaldában** f. hó 26-án a sertés állomány: 834 drb kövér, 484 drb félkövér, 286 drb sovány, 120 drb stüldő sertés volt. Árak: kövér válogatott minőség szerint 46—48 kr. kilogrammonként, páronkénti 45 kilogrammonként leszámitással; stüldők 30—34 kr. kilogrammonként élősulyban. Kukoricza 6 frt m.-m., árpa 6 frt 40 kr. m. m. Darálás 50 kr. m. m.

A phylloxeraének ellentálló új fajta szőlő. Schlumberger Róbert dr. a legkiválóbb osztrák bortermelő az osztrák mezőgazdasági egyesület egyik szakosztályában bemutatott egy Muschitzky százados által beküldött, Délmagyarországon vadon termő szőlőfajt, mely a phylloxera által elpusztult szőlőterületen kelt ki. Az új szőlőfaj eddig teljesen ismeretlen. Széles levele és hatalmas fürtje van. A phylloxera nem tesz kárt benne. Mindenesetre különös, hogy először is Ausztriában mutatnak be egy Magyarországon fölfedezett új szőlőfajt, mely ellenél a phylloxeraének. Reméljük azonban, hogy most, mikor a magyar földmívelésügyi minisztérium a hírlapokból is értesülhet az új szőlőfajról, nem fogja elmulasztani az ügyet közelebbről megvizsgáltatni és az eredményekhez képest intézkedni.

Miért nem terjed az amerikai vesszők iránt a bizalom a nép között?

A realitás alapja volt mindig a mezőgazdaságnak és a mezőgazdaság minden egyes ágának. Értem a realitás alatt a megbízható kísérletek után való működést, legyen ezen kísérlet öntudatos, avagy öntudatlan, mert az utóbbi is létezik, ha pl. egy vén gyümölcsöst vagy szőlőt nézek meg, abban a fák, illetve a tőkék növekedését, fejlettségét, a kort, melyet az egyes fák, tőkék elértek, fajonként szemlére veszem, s következtetek a termő erő után, hogy a szemle alá vett területen és talajban mely faj diszlik és terem legjobban, ezt öntudatlan kísérletnek veszem. Az ilyen megfigyelés, kísérlet a legjobb vezér. Igazgató tanárom tanuló koromban ezt ajánlotta, később a gazd. pálya végzése után B.-Diószegen a különböző miveleteket láttam számos faj szőlőn, ezt utánoztam 1883 óta kerületemben, s így jutottam az u. n. szemléltető oktatáshoz, mert intelligens ember és polgár a látottakat fogadja el kiindulási pontul, és ezen methodus most még inkább helyén van az am. szőlők kérdésénél, s 1889 óta; mert 1887-ben volt itt az első infekció, 1888-ban alig történt valami Pécsen a szénkénegézésen kívül, az első sima am. vesszőket 1889-ben vettem legelőbb kézhez, így tehát ez év óta szólhatok itt am. vesszőkkel való kísérletezésről, a megfigyelések sok tapasztalatra vezetnek, s igen nagy hasznára vannak a termelő közönségnek, vajha ma már legalább 2—3 éves kísérlete lenne minden szőlősgazdának, ma teljesen biztosan kijelölve lenne az út, melyen haladnunk kellene, de ez sajnos ma még csak szerény óhaj, mely talán 10—15 év múlva is még jóformán az óhajok között fog szerepelni. Általánosságban szólva.

Bárcaak kezdet óta a kísérlettel lett volna általán mindenfelé ajánlva, így nem lenne elterjedve a híre, hogy az am. vesszőre való ojtás nem tartós, nem ér semmit stb., mert legtöbb helyen nem az ojtás hiányossága volt az ok, hanem az alany faj nem diszlett azon talajban, melybe kiültetve lett, másfelől a kiültetés hiányossága, sok helyen a talajt nem forgatták meg, majd a túlrövidre való (fej) metszés stb.

Közzájón forog e hír is, hogy az am. vesszőt is megessi a phylloxera, mert igen kevesen vannak a nép között, a kik megmagyarázni tudnak maguknak, hogy tulajdonképen mi is az az am. vessző; alig tudom sokkal megértetni, hogy am. vesszőfaj csak alanyfaj: Riparia, Rupestris és Solonis, a többi nem am. vessző, csak keresztezés (hybrid), tehát csak fél vagy három negyed vér amerikai, s ilyen temérdek sok van már, s ezek közül ma a kísérletek alapján a Jacques és York Madeira állja meg helyét, ezeket is mindenki saját szőlőjében több (2—3) helyen forgatott talajba ültesse ki s jó kezelés mellett nézze meg legalább 2—3 éven át, hogy melyik diszlik saját talajában legjobban? Mert esetleg egyik se diszlik, így nem költekezik hiába, ha pedig egyik vagy másik faj közepesnél jobban nő pl. a szőlője aljában, azon tért ültesse azután azon fajjal be:

ez ma realis eljárás, ezt nem tették sokan, innen van az u. n. am. vesszők veszti híre.

Harmadik helyen megemlítem a vesszők drágaságát, a mi népünk úgy fogja föl, hogy ezután is 8—10.000 tőke lesz 1 kat. hold területre ültetve, s ha ezer vessző árát hallja, azt feleli, hogy csak uraknak való az, ők nem tehetik meg; legtöbbször hiába mondom, hogy a szőlő újjáalakítása nem házépítés, azt szoktuk egy év alatt fölépíteni s lakhatóvá tenni, míg a szőlőnek egyszerre egy tized részét is betelepíthetjük, ha már tudjuk, hogy minő fajjal boldogulunk saját szőlőnk talajában, majd a nyert vesszőből azután a többi részt is beültetjük, hiszen úgy se tudná minden gazda egész szőlője talaját 1—2 év alatt megforgatni se. A mostani szőlők se 5—10 év alatt lettek beültetve, hanem lassanként. — Majd megtudjuk, hogy mi lesz az urak szőlőjével, ez a leggyakoribb felelet.

Fölemlíthetem, hogy azon téves hit is, hogy a phylloxera tovább vándorol vagy kipusztul, még sok együgyű polgár ember fejében motoszkál, jóllehet ma már igen kevésre apadt ezek száma, de mégis még akad ilyen is.

Ezen balhiedelmek, hírek voltak okai jobb részben, hogy népünk között a védekezés nem hódított nagyobb tért. Sokszor hallom azt is, hogy a koronás király ő fölsége szőlője is csak kipusztult, pedig ott csak van pénz, s ha jó lenne az az am. vessző, az már teremne bort: itt a talaj alkalmatlan voltára való hivatkozás se sokat segít.

De hogyan is higgyen az a nép, mikor egy-egy politikai lap újdonságai között ott olvassuk nagyobb nyomaték kedvéért a külföldre való hivatkozást, hogy itt meg itt az am. vesszőn phylloxerát találtak, s így bizony lehet következtetni, hogy az am. fajokat is tönkre teszi a phylloxera.

Hiszen soha sem mondotta senki, hogy a phylloxera az am. tőkéken nem él meg és hogy nincs azokon sokszor még sok is. Egy ilyen hatóság újdonság futó tűzként terjed szájról szájra s van azután kérdezősködés, hogy igaz-e ez meg ez, mert újságból olvasták? Ennyi elég, hogy a kételkedők az ingadozókat visszatartsák még a kísérlettelől is. Itt nem imponál semmi, egy megriadt hadsereg módjára még a védekezni, illetve kezdeni akarót is kigunyolják, hogy ez meg ez okosabb akar lenni az újságnál is.

A sok tényező közül ezeket óhajtottam bevezetéstül elmondani, ezek azon bajok, melyek a haladást a bortermelés följújtása terén végzetlenül kockáztatják, hátráltatják a nemzetgazdaság megmérhetetlen kárára. Mert hiszen ha csak Baranyamegye 46.000 hold szőlőjét veszem föl, a régi borárak mellett is 6—7 millió frt az évi nyers termés érték hiánya, ezt nem egy megye, de egy ország is megérzi, s ha hazánk 700 ezer hold szőlőjét vesszük föl, úgy 84—98 millió frt nyers termés értéke fog hiányozni hazánkban évenként, úgy hogy ma mindenkinek legsürgősebb teendője volna, főleg pedig a jegyzőknek, papoknak, tanítóknak, kik közvetlen érintkeznek a néppel, hogy buzdítsák kísérletre, előadásokra való menetelre a népet, főleg pedig részemről az elért eredmények megszemléltetésére valóságos népvándorlást rendelnek el adminisztratív módon is, mert olyan borvidék ma már nincs, hol am. vesszőültetvényen — legyen direkt termő vagy ojtás — termés ne lenne. Legalább minden bortermelő községből 2—3 értelmesebb szőlősgazdát kirendelnék ilyen telepekre aug. hónapban, hogy az eredményt lássák s az otthon maradottaknak elmondják, mert egy ilyen szemle minden ferde híresztelésnek elejét venné, a bizalmat megszilárdítaná az am. vesszőkkel való védekezés iránt.

A megyei gazd. egyleteknek igen-igen ajánlom, hogy legsürgősebb teendőik közé vegyék föl a sikeres telepek és ültetvények szemléjét évi rendes teendőik közé, sőt nem lenne hálátlan föladat, ha évenként az egyes községek, a kisgazdák között jutalmakat tűznének ki a legjobb eredménnyel működő községi telepek és egyes gazdák között, mert a hol 1 polgár elkezd s kísérlete után a sikert csak 100 tőken is a többi látja, ott visszatartóztatlanul fog a telepítés tovább menni a legrövidebb idő alatt.

Ezen egyedüli módot tudom ajánlani, hogy a nép bizalma minél rövidebb idő alatt megszilárduljon, és vessen számot minden szőlőbirtokos azzal is, hogy hiába járja szőlőjét nem egy, de több szakközeg, mert folyton és minduntalan változó vinczelléréivel eredményt nem egyhamar

ér el, de ha a környezetben levő nép sajátítja el a teendőket: ültetés, ojtás, helyes mivelet stb., akkor sokszorosan meg van könnyítve a védekezés, mert úgy sem a birtokos dolgozik, hanem a munkásosztály, s mikor környezetünkben a nép is át van hatva az által, hogy igen is lehet sikerrel ültetni, lehet ojtani, s az nem boszorkányság, akkor rövid pár év alatt fogjuk olvasni, hogy X. községben Y. polgár direkt termő ám. tőkéről 10 hektoliter mustot szűrt, ojtványain 5 mét. mázsa szépen fejlett szőlője termett, ez hatással lesz, mert a mit egyik polgár megtehet, azt a másik se fogja kivihetetlennek tartani, ekkor következik az urak szőlője, mert hiába ültet most valaki 4 hold szőlőt ojtás alá, ha az egész megyében nincs több 2 ojtó embernél, de még ha ojtó ember akadna is, hol van, a ki mivelje, mert a régi házagos miveletmóddal nem csak nem sokra, de éppen semmire sem megyünk. A szakközégek már ma sem győzik az oktatást, sőt ha minden megyének szőlőmunkás képző intézete (vinczellériskolája) lesz is, az sem képes elég ojtó embert előállítani, nem százak, sem ezrek, de pár millió ember mivelet hazánkban a kiterjedt szőlőket, tehát ezek közül legalább a fiatalabbját kell mielőbb az ügynek megnyerni, megtanítani és főleg begyakorolni.

Általános bajnál általános iskolát kell tartani, csak ez segíthet.

Végül e pontra nézve csak azt mondom, hogy minél sürtebben és nagy tömegekkel az előadásokat látogassák és a sikeres termő telepeket a népnek nagy tömegben való odavezetése által mutassák be az erre hivatottak, majd nem halljuk az elébb leírt sarkalatos félszégeket!

Részemről nem kihívólag, de igen szerényen ajánlom az ország bármely részéből is elfáradni a pécsi 10 kat. holdas ám. telep meg szemlélése végett, majd a Pécs melletti Patacs község (Szt. Miklós hegy) határában való circa 7-800 állandó helyén való termő zöldajtvány megtekintését, egy két év alatt több hold ojtványt mutathatunk föl. Pécs 3 éves telepe ez évben fél millió vesszőt produkált s termett 20 hektoliter Herbemont és Jacquez bora alig 7000 tőkérel, melyért 750 frt ígérve lett már.

Az lesz előttem a legderekkabb körjegyzőség, a melyik községeinek számos szőlősgazdájával jövő májusban a zöldajtási előadásra megjelenik. Hálás tér főszolgabíráknak, körjegyzőknek, papoknak, tanítóknak és a közbirtokosságnak hibeik élén, az ilyen szemlékre vezetni a népet.

Alispán urak, kissé hóna alá nyúlni a megye lakosságának, s hálás elismerés lesz a jutalom! Pécs, 1891. nov. hó.

Dezső Miklós.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. G. A sorozás idejét az életkor szabja meg, s nem befolyásolja azt az a körülmény, hogy a bátyját póttartalékosnak tették-e vagy sem. Önt is 20 éves korában sorozzák, mint bárkit mást. A német nyelvet nem bíró önkéntes magyarul is leteheti a vizsgálatot, de erre nézve külön magyar tanfolyamok vannak, a hova az illetőknek jelentkezniük kell. Magyarul csak az elmélet kifejtését mondhatják el a vizsgálaton, a műszókat és kifejezéseket azonban németül kell elmondaniok.

S. L. A tudósítás elkészett, már a múlt számban megírtuk; csak egy részletét használhattuk. A figyelemért köszönet!

A. U. F. No csak hogy életben tetszik leledzeni! Beesés eleteért valóban aggódtunk; de most már megkönnyebbült lélekkel mondunk Isten hozott-at.

NYILT-TÉR.)*

Óvás

Ezennel kinyilatkoztatom, hogy fivérem

Löwenfeld Adolf

bárminemű adóságaiért semminemű szavatosságot sem én sem szülői nem vállalnak, miért is mindenki óvatik néki hitelezni.

Pécs, 1891 november hó 28-án

Friedmond Gizella.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget A szerk.

Original SELTERS-VIZ

Kellemes természetes asztali- és gyógy viz (Nassau), mely elnyálkásodás-, hurut-, rekedtség-, hólyag és gyomor-bajokban jónak bizonyult.

Tessék határozottan „Eredeti“ Selters-vizet kérni, mely kupakkal, vignetéval és a dugón „Eredeti“ felirattal van ellátva. — Raktáron mindenütt.

Seltersi vízszállítás Selters-Weiburgban (Nassau)

Laptulajdonos: **NAGY FERENCZ.**
Felelős szerkesztő: **HAKSCH LAJOS.**

Hirdetések:

14358. sz.
tk. 1891.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Stangl B. E. végrehajtatónak Stangl Ede és neje Kriszt Anna végrehajtást szenvedett elleni 3000 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő Pécs sz. kir. város határában fekvő a pécsi 525. sz. tjkvben felvett (847-848.) hszsz. 573. 574. sz. házakra 8100 frt becsárban; a pécsi 3767. sz. tjkvben felvett 3872. hszsz. fekvőségre 250 frt becsárban az árverést elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok **az 1892. évi január hó 21-ik napján délelőtt 10 órakor a pécsi kir. törvényszék árverési szo-**

bájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatnifognak.

Árverezui szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 810 frtot és 25 frtot készpénzben, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 42. § ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekönyvi hatóság 1891. évi októb. hó 12-ik napján.

(P. H.)

Lukrits István,
kir. törvszéki bíró.

Csak 3 frt

a legszebb és legezészerűbb
karácsonyi ajándék.
(Emlék az elhunytakról.)

Arcképek életnagyságban.

Bármely beküldött fénykép után. Előleg 1 frt. Szállítási idő 10 nap. A hű hasonlatért kezesség vállalatik. A fénykép sértetlen marab. Karácsonyi ajándéku szánt megrendelések előbb küldendők be.

DOBASCHER SIEGFRIED

jutalmazott műterme

BÉCS,

II. Grosse Pfargasse 6.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

A legnagyobb raktár!!!

A **karácsonyi és ujévi ajándékoknak** alkalmas tárgyak már megérkeztek.

Óriási választék áll a n. é. közönségnek rendelkezésére a legizlésteljesebb **angol, francia, japáni, német, cseh és magyar** gyártmányokból u. m. minden néven nevezendő **disztárgyak**

gyermekjátékok

függő és álló lámpák, csillárok, porcellán étkező, theás, kávé, fekete kávé és mosdó készletek, márvány és vas mosdó-asztalok, valamint fa és majolika thea-asztalok, disz-oszlopok, szobrok, virágasztalok, virágcserepek és művirágok. Velencei tükrök, zenélő és 3 osztályu tükrök, fali diszek és jobb minőségű olajnyomatu képek diszes keretekben, valamint üveg-fényképek, színezett fényképek eredeti festmények után, fénykép-keretek, legjobb minőségű illatszerek és szappanok, **korcsolyák**. **Valódi** tajtpipák, tajt és borostyán szivar és szivarkaszipkák, pipaszarak, pénz-, szivar- és dohány-tárczák, esőernyők és angol sárczipők, a legjobb minőségű alpacca-ezüst evőeszközök és china-ezüst disztárgyak, angol és szolingeni aczél evőeszközök, tolikések, konyhakések és ollók.

Üveg asztali készletek, liqueur-, bor-, sör- és puncs-készletek, fa-, nickel-, majolika- és fényezett lemez-tálczák; konyha felszerelések, kályhaellenzők, tálczák és széntartók és gyermek-köcsik.

A legjutányosabb gyári áron és különös kedvezmények mellett vásárolhatók

Pacher E.

kereskedésében Pécs, Széchenyi tér 17. szám.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

21054. szám.
II. 1891.

Megyefa községben 1863-ik évben született Takács Erzsébet gyámügyi kezelés alatt levő készpénzének felvételére nem jelentkező, — Baranyamegye árvaszékének folyó évi 21054. sz. határozatához képest Takács Erzsébet jelen hirdetés kibocsájtásával felhivatik, hogy 1893-dik évi január hó 1-ső napjáig örökségének felvétele végett ezen megyei árvaszéknél jelentkezék, mert ellen esetben az birói letétbe helyeztetni fog.

Sey László
árvaszéki elnök.

LE GRIFFON

a legjobb szivarkapapír

kapható Alt és Böhm kereskedésében Pécsen.

Becsét veszi

a legválasztékosabb étel is, ha nincs étvágyunk.

Az étvágy gerjesztésére úgy mint mindenemű gyomor bajok ellen melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe:

Egger dijjutalmazott Szódapasztilláit.

Kapható 30 kros eredeti dobozokban a monarchia összes gyógyszertárában, valamint az Egger A. fia gyógyszer különlegességi gyárában.

Pécsen: Sipőcz Ist., Erreth János, Göbel Kálmán, Zsiga László és az irt. rend. gyógyszertárban. Mohácson: Luiszer Viktor és Szendrey Jenő gyógyszer. Siklóson: Szentgyörgyi Mór és Petrasch S. gyógyszer. Pécsváradon: Dvorszky Béla gyógyszer. Dárdán: Czingelly örök és Dermár Pál gyógyszer. Sásdon: Mandák Gy. Sándor gyógyszer. Szt.-Lőrinczen: Szilágyi György gyógyszer. Szigetvár: Salamon Gyula és Visy Sándor gyógyszer. Bonyhádon Eibach Odön gyógyszer.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy a liferálásból ki maradt 3000 darab egyszerű kiállítású kitűnő úgynevezett

„Huszár“ ló-pokróc

gyors pénzszerzés miatt a gyári áron alul eladandók. Ezen kitűnő ló-pokrócok 190 cm. hosszúak és 130 cmtr. szélesek, színes csikokkal vannak ellátva,

vastag mint a deszka, meleg mint a bunda,

míg a készletben tart, most csak

drbja **1 frt 68 kr.** | párja **3 frt 30 kr.**

továbbá 3000 drb. ujdonat új, fölötté nagy és kész

vászon ágylepedő á frt 1

165. cm. széles 2 méter hosszú. drbja azelőtt 2 ft 50 volt.

Megrendeléseket postautánvétellel vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközöl a

Bécsi áruház „a magyar koronához“

Wien, Margarethen, Rüdigerasse V. 1 26. fekete

15514. sz.
p. 1891.

Hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint urbéri bíróság közhirrre teszi, hogy az átai I. sz. betétben foglalt és Vugonya, Kod-Groblje, Kod-Krizsa és Veliki dülőkben fekvő s az átai volt urbéresek tulajdonát képező

közös legelőnek

egyéenkénti felosztása tárgyában a feloszthatóság kérdésére nézve a nyomozásnak a helyszínen leendő eszközésére határnapul 1891. évi december hó 16-ik napjának d. e. 9 óráját tűzte ki, a mikorra a fenti közös legelőre jogosultakat oly hozzáadással idézi meg, hogy az eljárás további folyamán személyenkénti idézés vagy értesítés elvárása nélkül érdekeik képviselőtől gondoskodjanak.

A pécsi kir. törvényszéknek 1891. november 13-án tartott üléséből.

Sável Kálmán,
elnök.

Dr. Sonnenvend Frigyes,
jegyző.

Eddig fölülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle valódi tisztított

DORSMÁJOLAJ

Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.

Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben III./3. Heumarkt 3., valamint az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszertárában.

Pécsen kapható: Sipőcz István, Zsiga László, Erreth János és az Irgalmasok gyógyszertárában; Reeh Vilmos és Spitzer fia kereskedésében.

5043. sz.
ki. 1891.

Pályázati hirdetés.

Baranyavármegye pécsváradai járásához tartozó alább megnevezett közegészségi köröknek folyó évi 118 kgy. szám alatt hozott törvényhatósági határozattal újból történt beosztása folytán.

I. a Véménd, Feked, Bozsok és Szébeny községekből álló körben **Véménd** székhelylyel,

II. a Nádasd, Óbánya, Hidasd, Ófalu, Zsibrik, Ráczmecska és Varasd községekből álló körben **Nádasd** székhelylyel és

III. a Püspöklak, Geresd, Fazekasboda, Maráza, Himesháza, Szür, Püspökmárok községekből álló körben **Püspöklak** székhelylyel alakított

körorvosi állomás

betöltésére ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen körorvosi állomások javadalmazása egyaránt **400 frt** évi fizetés s a megállapított látogatási díjakból áll, — köteles lévén a körorvos havonként legalább egyszer a rendelkezésére bocsátandó ingyenes előfogatok igénybe vételével a körközségeit beutazni, a községek szegényeit ingyen, a 7 éven alóli gyermekeket pedig a látogatási díjak feléért teljesíteni.

Pályázni kívánók felhivatnak, miként az 1883. évi I. t. cz. 9. §-a illetve az 1876. évi XIV. t. cz. 143. §-hoz képest kellően felszerelt kérvényeiket aláírott főszolgabíróhoz folyó évi december hó 10-éig annál bizonyosabban adják be, minthogy később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak

A választás Püspöklakon f. évi december hó 12-én, Véménden december hó 14-én és Nádasdon december hó 16-án d. e. 10 órakor a körjegyzői irodában fog megtartatni, s a megválasztott körorvos állomását megválasztásáról lett értesítéstől számított legkésőbb 10 nap alatt tartozik elfoglalni, ellen esetben lemondottnak tekintetik.

Pécsvárad, 1891. évi november hó 16-án.

Seh Károly,
főszolgabíró.

Feltűnést keltő újdonság nők részére!

Minden előképzettség nélkül lehet mértéket venni, mintázni és szabni a cs. és kir. szabadalmazott

Excelsior szabászati készülék

segélyével, akár gyermekruhát akarunk készíteni, akár legfinomabb női ruhát. A pontos és sikeres mértékvevésért és szabásért jótállunk. Ezer meg ezer példa bizonyítja az

Excelsior szab. szabászati készülék

ezélszerű voltát. Ennek egy háztartásból se szabadna hiányoznia.

A kezelés igen egyszerű, sőt fiatal lányok részére is. Az egész készülék ára, magyarázatokkal együtt minden nyelven csak 3 frt. — Sztétküldés naponta kétszer utánvétellel 3 frt 20 kr. előleges beküldése mellett a készülék bérmentve küldeték meg.

Kizárólagos főraktár alulirott szabadalom tulajdonosoknál:

KELETY és ROTHMANN, Bécs

II., Untere Donaustrasse 49.

Főraktár Magyarhon részére Budapesten Gottlieb Vilmosnál Andrassy-ut 49. szám alatt.

Uj! Nickel-féle érczkoporsók. Uj!

„KEGYELET“ első pécsi temetkezési intézet

Pécsett, Perczel-(ó-posta)utca 22-ik sz. saját házában.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek ezennel teljes tisztelettel tudomására hozni, hogy intézetünket újból szerveztük és tetemesen kibővítettük, úgy, hogy minden tekintetben a legmagasabb igényeknek is képesek vagyunk megfelelni.

Rendezünk szép temetéseket pompás üvegszarkókban, raktárt tartunk fa- és érczkoporsók, valamint sarkosorokból, elvállalunk hulla-szállításokat légmentes érczkoporsókban a bel- és külföld minden irányában.

Törekvésünk oda irányuland, hogy mint I-ső pécsi temetkezési intézet minden tolokadás nélkül pontos szolgálat és valódi (nem látszólagos) olcsóság által mint eddig, úgy ezután is a minden oldalról tanúsított bizalmat továbbra is kiérdemeljük.

További tévedések kikerülése végett bátorkodunk újból kijelenteni, hogy intézetünk kezelésével, temetések felvételével és rendezésével

Gindl Alajos úr

van megbizva.

Maradtunk kiváló tisztelettel

Hartl Ferencz és társai.

Kindl Ferencz, Szigriszt János, Lauber Rezső,
özv. Hoffman Károlyné, özv. Edhoffer Ferenczné.

Pósta és távirda czim: „Kegyelet“ Pécs.

Uj! Nickel-féle érczkoporsók! Uj!

Uj! Nickel-féle érczkoporsók! Uj!

Horgony-Pain-Expeller.

Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölést csúz, közvény, tagszaggatás stb. ellen legjobban ajánlhatjuk a t. ez közönség figyelmébe. Egy üveg ára 40 és 70 kr. és a legtöbb gyógyszer-tárban kapható.

Csak Horgonnyal valódi!

Laibachi répa

és házilag kezelt kitünő

szalántai káposzta

kapható

Simon Jánosnál.

Csúz és közvény

csúzos fej- és fogszakgatások, ütési és ficzamosodási valamint fagy-daganatok ellen meglepő gyorsan és biztosan hat a

REPARATOR

nevű gyógyszer, melynek üvege 50 kr. vagy 1 frtért minden gyógyszer-tárban kapható. A Reparatort a Rókus-kórházban 136 esetben tétetett kísérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 129 esetben teljes gyógyulás éretett el.

Vérszegénység és sápkor ellen

gyenge gyermekek erősítésére kitünő hatása és pompás ízű szer a Tokaji chinavas-bor, mely az orsz. egészségügyi tanács javaslatára belügym. engedéllyel láttatott el. Kis üveg ára 1 frt 60 kr., nagyé 3 frt.

Arcz- és kézbőrének tisztítására,

táplálására szolgál a Crème de Marguerite. E y üveg ára 2 frt. Előkelő körökben igen elterjedt

Üde, gyermeked,

tiszta arczbőr nyerhető rövid időn az Acatia-aroz-crème segélyével. Üvege 1 frt.

ACATIA-SZAPPAN

kedves illata, kellemes habzása és rendkívüli tartóságánál fogva lett rövid időn kedvelté. 1 drb 50 kr., 3 drb dobozban 1 frt 40 kr.

LA COURONNE

a legfelségesebb zsebkendőillat. Ára 1 üvegnek 1 frt 50 kr,

Ezek gyógyszer-táram kiválóbb specialitásai, melyek főváros- és országszerte a legjobb hírnévnek örvendenek s postán is küldetnek.

KRIEGNER GYÖRGY

gyógyszertára a „Magyar Koronához“,
BUDAPEST, Kalvintér.

Körrejtély, Érdekes, nélkülözhetlen játék a hosszú téli estékre. A körrejtély csak akkor valódi, ha a gyári jelvényvel, a Horgonnyal el van látva.

Ezer meg ezer szülő dicsérőleg elismerte a híres

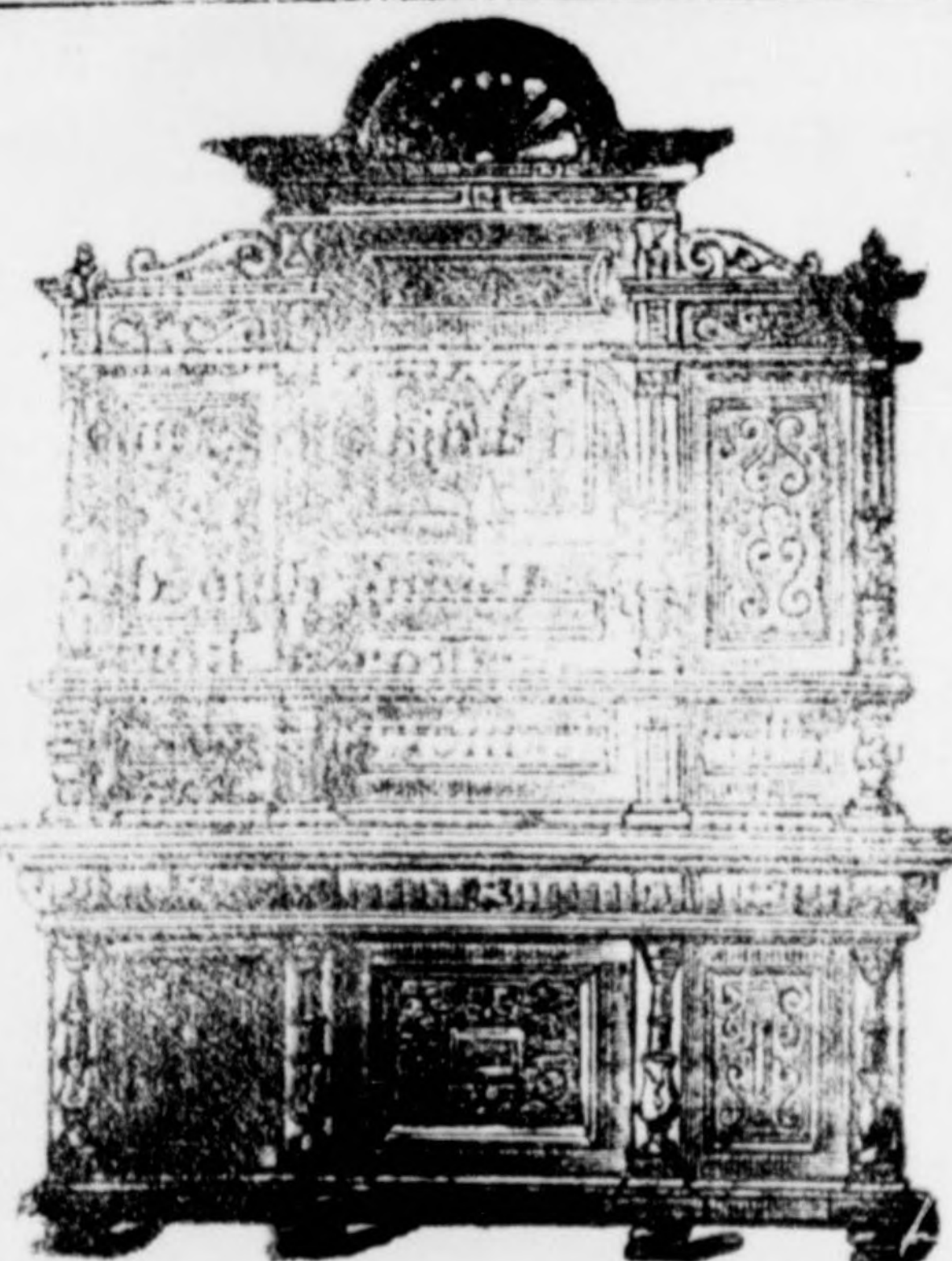
Horgony-Kőépítőszekrények

nagy nevelési értékét; jobb játék nem létezik gyermekek és felnőttek számára! Részletek ezekről, valamint a „Körrejtélyről“ képes árjegyzékünkben található, melyet minden szülőnek meg kellene rendelni, hogy kellő időben gyermekeik számára igazán alkalmas karácsonyi ajándékot kiválaszthatnak és megrendelhetnek. Az árjegyzékek ingyen és bérmentesen küldetnek szét. — Minden kőépítőszekrény a „Horgony“ jelvény nélkül közönséges és kiegészítésre nem alkalmas utánzások, ennél fogva mindig

Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrény

kérendő és csak ilyen fogadandó el. — Minden finom játékszerkereskedésben 35 krtól 5 frtlg és feljebb kaphatók.

Richter F. Ad. és társa, első oszt. magy. csász. és kir. szabad. kőépítőszekrénygyár.
Bécs, I. Nbelungengasse 4. Oltén, Rotterdam, London, E. C., New-York 310 Broadway.

ZSOLNAY IMRE bútorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

PÉCSETT

Ferencziek-utca II. szám.

(A pécsi edénygyár raktár ugyanott.)

Nagy választékban teljes és stilszerűen berendezett alvó-, disz- és ebédlő-szobák, mindennemű fa-, vas- és kárpitozott bútorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók, és minden e szakmába vágó cikkek.

Abban a helyzetben vagyok, hogy bútortásárlások nálam ép oly jutányosan eszközölhetők, mint Budapesten vagy Bécsben.